

EXPERIENȚA DE DESERVIRE A VORBITORILOR DE LIMBI STRĂINE

Gabriela CAZACU,
bibliotecar

Cine nu știe o limbă străină, nu știe nimic despre propria limbă
Goethe

Într-o Europă care va rămâne întotdeauna multilingvă, învățarea limbilor străine deschide numeroase oportunități către o carieră mai bună, șansa de a locui, lucra sau studia în altă țară sau, pur și simplu, de a călători. Limba vorbită devine parte integrantă a identității și bagajului cultural al unei persoane. Învățarea limbilor străine contribuie la înțelegerea altor popoare și culturi. Efortul de perfecționare într-o limbă străină trebuie să fie zilnic. Deci cunoașterea unei limbi străine e importantă și pentru un bibliotecar pentru a-și atinge scopul în dezvoltarea și comunicarea colecțiilor de carte, pentru a facilita utilizarea acestora, mai ales, a colecției de carte în limbi străine.

Ce înseamnă profesia de bibliotecar în secolul XXI? Aproape nimic din ceea ce însemna acum un secol, sau poate chiar mai puțin de un secol. Noile tehnologii și inițiativele digitale, din ce în ce mai prezente în biblioteci, impun o reconsiderare a profesiei de bibliotecar. Procesul de comutare între tehnicile de prelucrare a documentelor din regim tradițional în regim automatizat presupune, pe lângă însușirea unor abilități

noi, și cunoașterea unei limbi străine. Bibliotecarii întotdeauna trebuiau să dispună de o cultură enciclopedică. Iar acum au nevoie îndeosebi de cunoștințe de limbă, literatură și istorie, iar sub aspect practic trebuie să stăpânească regulile de ordonare și de administrare a fondurilor, respectiv, principiile de bază ale catalogării. În fața noilor provocări, sarcinile bibliotecarului au devenit mai complexe și extrem de multiple. În munca bibliotecarului s-a produs o divizare, o specializare pronunțată.

Importanța cunoașterii limbilor străine pentru un bibliotecar

Limbile sunt asemenea trenurilor ce ne poartă în profunzimea diferitelor culturi. Noi, bibliotecarii, cunoaștem foarte bine importanța limbilor străine, pentru că oferim acces la materiale în diverse limbi.

Bibliotecarul, prin instituția pe care o servește și la a cărei funcționare contribuie, deține un loc aparte, deosebit

de important, în viața cultural-științifică a societății. Secretul eficienței, în cazul activității bibliotecarului, constă în munca sistematică dusă cu tenacitate. Atît activitatea individuală, cît și cea de la nivelul unei colectivități trebuie riguros și cu acuratețe planificată. Ea necesită să aibă o bază solidă de pornire, un început clar și bine chibzuit.

Meseria îi cere bibliotecarului să fie dispus, pe toată durata activității sale, la receptarea a tot ceea ce este nou în domeniul cultural și științific, să fie în stare să sesizeze marile curente și tendințe ale evoluției culturale și științifice în sfera transmiterii informațiilor, să fie în stare să identifice noile surse și modalități de documentare. Bibliotecarul trebuie să fie angajat valorilor pe care le promovează instituția sa și, într-un fel, să împărtășească și aspirațiile locului sau, cum se mai spune, chiar „spiritului locului”. În același timp, el trebuie să-și găsească rostul și în sistemul organizatoric internațional, să fie capabil să-și desfășoare activitatea conform regulilor universale ale tagmei sale. Aceasta înseamnă că a conștientizat importanța extinderii sistemului internațional de documentare. De asemenea, bibliotecarii au fost primii care, în cadrul unor instituții de învățămînt născute în condiții istorice vitrege și cu o bază de existență mai tot timpul modestă, i-au pus pe elevi și pe studenți în contact cu cartea, le-au cultivat dragostea pentru lectură, setea pentru cultură sau au sprijinit idealurile culturale.

Un bibliotecar, fiind un

misionar al europenizării, trebuie să fie un vorbitor de limbi străine, îndeosebi un fluent vorbitor al limbii engleze. Cunoașterea limbilor străine de către un bibliotecar îi ajută a realiza o comunicare eficientă, în special, cu vorbitorii unei limbi străine.

Categoriile de utilizatori

Comunicarea stă la baza legăturilor dintre oameni. Membrii echipei de relații cu utilizatorii vor putea demonstra faptul că felul în care comunică între ei și cu utilizatorii determină succesul desfășurării activității lor și posibilitatea dezvoltării unor relații interpersonale strînse. Din punct de vedere ocupațional, studenții sunt categoria cu cea mai mare probabilitate de a vorbi o limbă străină: aproape 8 din 10 studenți pot folosi cel puțin o limbă străină. Bibliotecarul trebuie să diferențieze necesitățile de comunicare ale utilizatorilor, dar și să înțeleagă reacțiile acestora la primirea informațiilor.

Există diverse tipologii ale utilizatorilor bibliotecii realizate în funcție de diferite criterii de abordare luate în considerație. În funcție de utilizarea serviciilor oferite sunt:

- **Cititori interni** sau cititori specifici – membrii comunității universitare:
 - studenți
 - studenți înscriși la masterat sau la cursuri postuniversitare;
 - cadre didactice din universitate, doctoranzi, cercetători, personal auxiliar.
 - elevi ai Liceului și Colegiului Pedagogic “Ion Creangă”.
- **Cititori externi** sau nespecfici:
 - cadrele didactice care au frecven-

tat cursurile de reciclare în cadrul Universității

- studenți din alte centre universitare, cercetători, cadre didactice din învățământul preuniversitar
- elevi din clasele superioare din licee.

Pentru această gamă variată de utilizatori și cerințele sunt variate. Bibliotecarul cunoscător al unei limbi străine le poate oferi o deservire mai calitativă.

Serviciile acordate utilizatorului cunoscător al unei limbi străine

Bibliotecile acționează ca porți către cunoaștere și cultură, asigurând accesul la informație, la idei și opere de creație în cele mai diverse forme. Într-un timp al conectării la viteze maxime, bibliotecile trebuie să se adapteze rapid la schimbări.

Împrumutul nr. 4 (documente științifice, beletristice, didactice și metodice în limbi străine), este un centru de informare din cadrul Serviciului de Literatură în Limbi Străine care dezvoltă și comunică colecțiile de carte în 42 de limbi, baze de date pentru a facilita utilizarea acestora pentru informare și educație de către elevi, studenți, cadre didactice, cercetători și doctoranzi.

Ținem cont de o comunicare creativă cu utilizatorii bibliotecii, oferindu-le informația solicitată. Organizăm și promovăm activități cultural - educative (expoziții, excursii, convorbiri individuale și în grup). Îndeplinim referințe bibliografice la cerere. În acest scop e foarte binevenită cunoașterea limbilor străine, datorită cărora putem ști și cunoaște sursele din diferite colecții și pe diverse domenii.

Pe parcursul a mai multor ani, Biblioteca a profitat de următoarele donații:

- Artur Carlson, SUA – Enciclopedia Britanică în 29 volume, 1988.
- Proiectul Tempus – Tacis – 216 titluri în 460 exemplare de documente în limba germană din domeniul psihologie, pedagogie și asistență socială.
- Universitatea Fresno, SUA – 9 mii documente intrate în bibliotecă în limba engleză, franceză, spaniolă, germană.

• Amis Sans Frontiers – 1 320 documente în limba franceză. Această asociație umanitară, care s-a declarat în afara politicii și a religiei, este prezentă în Belgia, România, Moldova, Benin, republica Democrată Congo. Conceptul general al compartimentului "Biblioteci și Francofonie" constă în colectarea operelor autorilor francofoni pentru crearea în orașele Europei a unor spații culturale și de relații francofone.

În prezent, susținem activități noi pentru completarea datelor din cataloage, prin care se poate asigura o mai bună informare. De asemenea, sistemele electronice facilitează publicarea rezultatelor cercetărilor, încât și faza documentării se extinde foarte mult. Provocările noi față de munca bibliotecarului, în astfel de condiții, sunt enorme.

Odată cu apariția primelor cataloage on-line, "prietenia cu utilizatorul" a devenit lege sau necesitate, OPAC-urile fiind configurate în așa fel, încât să dea posibilitatea acestuia să regăsească informația necesară prin metoda de căutare cel mai des utilizată,

cuvinte din titlu. La fel de adevărat este faptul că, într-o etapă anterioară evidențierii informației prin afișare în OPAC, este esențial modul în care informația existentă în colecțiile bibliotecii este reprezentată în baza de date astfel încât să fie pusă la dispoziția utilizatorului.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți este și membră a celui mai mare consorțiu informațional din lume. Este un proiect de cooperare între Institutul pentru o Societate Deschisă și *EBSCO Publishing* – una dintre cele mai vestite agenții de abonare la reviste în format tradițional și electronic. *eIFL Direct* ne oferă circa 18 000 reviste, ziare și buletine de știri cu text complet. Bazele de date pot fi accesate on-line prin Internet sau în format CD-ROM, DVD-ROM. Biblioteca are acces la 13 baze de date, cele mai importante sunt:

- . Academic Search Premier
- . Business Source
- . Regional Business News
- . Library, Information Science & Technology Abstracts
- . Master FILE Premier
- . MEDLINE
- . ERIC

Dacă beneficiarii nu posedă limba engleză, atunci în ajutor le vine traducătorul automat prevăzut pentru această bază de date, traduceri fiind efectuate din limba engleză în franceză, germană, spaniolă, portugheză, rusă, iar pînă la finele anului 2009 se va putea efectua traducerea și în limba română.

În iulie 2008 a apărut o versiune nouă de **EBSCOhost 2.0**. Pe data de 16 iulie a fost orga-

nizat un reliz al acestei versiuni.

Posibilitățile noi:

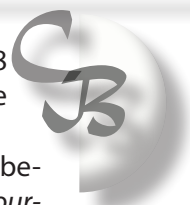
- Interfacul mai simplu,
- Organizarea nouă de căutare avansată,
- Metode noi de căutare,
- Prezentarea limitatorilor rezultatelor,
- Lista rezultatelor mai detaliată,
- Personalizarea largită,
- Informația relativă (analogică) – articole, imagini,
- Căutarea rapidă a imaginilor,
- Demonstarea video a versiunii.

În **EBSCOhost 2.0** este aplicată asistența tehnică cu toate particularitățile noi. De asemenea, există posibilitatea unică a participării în training-urile electronice.

În Serviciul *Literatură în Limbi străine* această bază e solicitată de utilizatori, și pe parcursul anului 2008 avem 422 de accesări, iar în total pe Bibliotecă avem 849 de accesări.

O altă Bază de date *MS-Access SumarScanat* efectuează căutarea după datele din sumarul cărților și revistelor. Prelucrarea preliminară este efectuată de specialistul în domeniu care scanează și identifică conținutul cărților și revistelor. Textul obținut este importat în tabelul bazei de date. Aceasta este o bază de date autonomă. Cititorul efectuează căutări după următorii parametri: titlu, cuvînt - cheie, vedetă de subiect. Sunt oferite 190 de titluri de carte: 112 – în limba engleză, 25 – în limba franceză, 52 – în limba germană. La fel sunt oferite și 25 titluri de reviste: 16 – în limba engleză, 5 – în limba franceză, 1 – în limba germană.

Din toamna anului 2003 s-a deschis *Filiala Bibliotecii Institutului Goethe*, ce

cuprinde 161 de cărți în limba germană, care sunt solicitate nespuse de mult de beneficiarii noștri. În anul 2008 avem 3 564 împrumuturi. Este o colecție din mai multe domenii, și le oferă utilizatorilor șansa de a folosi în procesul de învățămînt cele mai recente surse de informație. Un scop important în activitatea acestei instituții este promovarea colaborării culturale internaționale.

În anul 2004, la Bibliotecă s-a înființat *Fondul de carte Wilhelmi*, ce cuprinde documente în limba germană din mai multe domenii: geografie, istorie, literatură, lingvistică. E o colecție de carte donată de către profesorul elvețian Thomas Wilhelmi, originar din Elveția, care a reușit de-a lungul anilor să intermedieze donații din Fondul cantonal de dezvoltare din Basel Universității din Bălți. În total, donația numără 1 758 documente, 678 titluri

de cărți de valoare. În anul 2008 am avut 3 372 împrumuturi de carte din acest fond.

Din anul 1993 Biblioteca beneficiază și de Proiectul *The Journal Donation Project (JDP)*, un proiect de mare valoare, fondat în anul 1990 de către Arien Mack, profesor în psihologie (SUA). *JDP* colaborează cu 29 de țări din lume printre care și Republica Moldova. Grație acestui Proiect, Biblioteca a intrat în posesia a 120 titluri de reviste (26 curente) în 3 524 exemplare de reviste în limba engleză ale celor mai prestigioase edituri din SUA pe următoarele domenii: filozofie, psihologie, economie, drept, muzică, filologie, istorie.

Toate acestea le oferim utilizatorilor, Chiar dacă nu putem schimba definitiv lumea, putem fi mai activi oferind valorile bibliotecilor oricui are nevoie de ele și folosindu-le activ.

Bibliografie:

1. Aniko, Nady. Meseria de bibliotecar [on-line]. Disponibil pe Internet: www.bcuculuj.ro/bibliorev/carte-biblio3.html
2. Biblioteca Științifică a Universității de Stat "A. Russo" din Bălți : Raport de activitate 2004 / 2007. Bălți, 2004 - 2007
3. Bursășiu, Simona Marilena; Domocoș, Livia Aurica. Comunicarea din cadrul echipei de relații cu utilizatorii în biblioteci. In: *Biblioteca*. 2007, nr. 3-4, p. 78-79.
4. Congresul Mondial al Bibliotecilor și informației Québec, 2008 Cuvîntul de deschidere al președintelui IFLA, Claudia Lux. In: *Biblioteca Bucureștilor [on-line]*. 2009, nr.1 [citată 27 mai 2009]. Disponibil pe Internet: <www.bmms.ro>
5. Petrescu, Victor; Sachelarie, Octavian Mihail. Tipologii ale utilizatorilor serviciilor de bibliotecă. In: *Biblioteca*. 2007, nr.7, p.188-189.
6. Safaliu, Ionela - Luiza. Cum să te descurci în viață? – Importanța cunoașterii unei limbi străine [on-line] [citată 20 mai 2009]. Disponibil pe Internet: www.gorjeanul.ro